

*Lunch & Learn - Hosted by Denton Wilde Sapte LLP
Presented by Rabbi Raphy Garson
Transsexual Surgery - through the eyes of Halacha
Source Sheet*

A Legal Difficulty:

Sex reassignment surgery is another example of the legal difficulties certain medical, psychological, and technical advances have posed to legal systems.

Do systems have the ability to redefine such basic statuses as male and female, and how do these changes affect pre-existing relationships which posit one member of each sex?

Although a relatively recent phenomenon, the sexual status of a person who has undergone a sex change operation has been widely discussed, both in American and in Jewish law.

One of the recent American cases to discuss the status of such persons is a **New Jersey case, M. T. v. J. T. (355 A.2d 204, 140 N.J. Super. 77 (1976)).**

A wife filed a complaint for support and maintenance against her now-separated husband. In defence to the action for non-support, the husband asserted that his wife was a male and hence their marriage was void.

He maintained that his wife was a former male who had "successfully" undergone sex reassignment surgery before the marriage. However, he maintained, the law still categorized "her" as a male.

Thus, since New Jersey does not recognize marriages between two members of the same sex, the marriage was void.

The Ruling: The New Jersey Superior Court ruled that "where a transsexual was born with physical characteristics of a male, but successful sex reassignment surgery harmonized her gender and genitalia so that she became a woman, such transsexual thereby became a member of the female sex for marital purposes and subsequent marriage to a male was not void."

The court ruled this way notwithstanding the undisputed fact that this individual was still genetically a male, though physiologically a female.

The New York Supreme Court agreed with this view in ruling in the famous case of Richards v. United States Tennis Association. (#

Richards v. United States Tennis Assoc., 93 Misc. 2d 713, 400 N.Y.S.2d 267 (Sup. Ct. 1977) (Richards sued the U.S.T.A. over its denial of permission for "her" to play professional tennis as a woman, after she underwent sex reassignment surgery.)

The court ruled that the law must reflect the successful sex reassignment surgery when it is done properly and for an appropriate medical reason.

Other issues:

After a sex change can the law permit a transsexual, to obtain a marriage license reflecting his new sex.

Can he/she/it change the birth certificate to list his assigned sex.

Sex change operations which involve surgical removal of sexual organs are clearly forbidden
ספר ויקרא פרק כב

וּמַעוֹר וְכַתוּת וְנִתּוּק וְכָרוּת לֹא תִקְרִיבוּ לַיהוָה וּבְאַרְצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ

22:24 [Similarly,] you may not offer to God [any animal that has its testicles] crushed, whether by hand or with an instrument, pulled loose, or severed. This is something that you must never do, no matter where you live.

ספר דברים פרק כב

ה) לֹא יִהְיֶה כְּלִי גְבוֹר עַל אִשָּׁה וְלֹא יִלְבַּשׁ גְבוֹר שְׂמֵלַת אִשָּׁה כִּי תוֹעֵבֵת יְדֵי יְדֹ אֶל־הֵיךְ כָּל עֲשֵׂה אֱלֹהִים

No male article shall be on a woman, and a man shall not wear a woman's garment. Whoever does such practices is revolting to God your Lord.

This prohibition is not limited to clothing, but encompasses any action uniquely identified with the opposite sex.-.i.e dyeing a hair for a man. Any procedure which transforms sexual characterises violates the very essences of this prohibition.

According to Jewish law, the removal of sexual organs is prohibited; hence sex reassignment surgery is prohibited according to biblical law for men; and it is disputable whether the removal of sexual organs is a biblical or rabbinic prohibition for women.

תלמוד בבלי מסכת שבת דף קי"ב

והתניא מניין לסירוס באדם שהוא אסור תלמוד לומר ובארצכם לא תעשו בכם לא תעשו דברי רבי חנינא

How do we know that the castration of a man is forbidden? From the verse, neither shall ye do this in your land - [this means], you shall not do this to yourselves: so says Rabbi. Hanina!

The Establishment of Maternity & Paternity in Jewish and American Law

Michael J. Broyde

Although the technical prohibition of removing sexual organs applies only in the context of physical removal, a number of authorities note that undergoing hormonal treatment to give the appearance of being a member of the opposite sex violates the biblical commandment in Deuteronomy which states that "A woman shall not wear that which pertains to a man, nor shall a man put on a woman's garment."

These commentators maintain that this prohibition against wearing the garments of the opposite sex also encompasses the attempt to develop physical appearances that are typically associated with the opposite sex.

This prohibition has been applied in a broad variety of contexts, each within its historical parameter prohibiting conduct which resembles that which the opposite sex does. (Tur, Yoreh Deah ch. 182.) It seems almost intuitive that if actions designed to give the mere appearance of belonging to the wrong sex are forbidden, then actual physical changes, hormonal or surgical, are also prohibited.

The earliest discussion concerning the sexual status of a transsexual is found in the twelfth century commentary of Ibn Ezra

ויקרא פרק יח

(כב) וְאֵת זָכָר לֹא תִשְׁכַּב מִשְׁכַּבִּי אִשָּׁה תוֹעֵבָה הוּא

18:22 Do not lie with a male as you would with a woman, since this is a disgusting perversion.

אבן עזרא על ויקרא פרק יח פסוק כב

(כב) ואת זכר - אחר שמצאנו הן שכבתי אמש את אבי הנה אזהרה לשוכב ולנשכב ויאמר **רב חננאל ז"ל** כי יש מי שיחדש בגופו כצורת בשר אשה וזה לא יתכן בתולדה ויש אומרים אנדרוגינוס וכל הצער הזה בעבור היות משכבי אשה לשון רבים ודברי יחיד שני משכבים והנכון בעיני כי המצוה כפשוטה גם אנשי התושיה חייבו מיתה עליה והכתוב אחז דרך כבוד לאמר כמו לא תקרב ואחר שהזכר נברא לעשות והנקבה להעשות הזהיר הכתוב שלא תהפוך דברי השם ויש משכב להוציא הזרע. על כן מלת משכבי לשון רבים. ואין ראוי להאריך. והזכיר תועבה היא - כי הוא דבר נתעב לנפש קדושה אפי' לו בתולדה

quoting Rabbenu Chananel, who states that intercourse between a man and another man, in whom the sexual organs of a woman have been fashioned, constitutes a violation of the biblical prohibition of homosexuality, despite the presence of apparently female sexual organs.²⁸⁰ **Thus, Ibn Ezra rules that sexual status cannot be changed surgically, since if this person was now legally a woman, no violations of the sodomy laws could occur.**

Rabbi Eliezer Yehuda Waldenberg (December 10, 1915 -November 21 2006) was known as the Tzitz Eliezer after his monumental halachic treatise Tzitz Eliezer that covers a wide breadth of halacha, including Jewish medical ethics, as well as ritual halachic issues from Shabbat to kashrut. He was born in Jerusalem in 1915 and died there on November 21, 2006.

He was a leading rabbi and a dayan on the Supreme Rabbinical Court in Jerusalem and was considered an eminent authority on medical halacha. He was the rabbi of the Shaare Zedek Medical Center in Jerusalem.

Though he wrote numerous books and articles in all fields of halacha, he was best known for his decisions on medical dilemmas such as fertility, abortion, organ transplantation, euthanasia, autopsies, smoking, cosmetic surgery, and medical experimentation. Some of his decisions on medical topics have proven controversial in the Haredi community.

His halachic opinions are valued by many rabbis across the religious spectrum. His major work Tzitz Eliezer, is an encyclopaedic treatise on halachic questions, viewed as one of the great achievements of halachic scholarship of the 20th century.

שו"ת ציץ אליעזר חלק י סימן כה פרק כו

פרק כו בירור זהות ויחוס של שתול - לב. ומחקר על שינויים מהותיים אחרים. בפרק נוסף זה אנסה לנגוע קצת גם בבעיות הלכתיות אחרות המתעוררות **בנוגע לאדם שכורתים ממנו לבו ומשתילים בקרבו לבו של אדם אחר.** (א) כוונתי בזה, לברר מהו קביעותו הזהותית ומהות התיחסותו של האיש הזה לאחר שהושתל בקרבו לב כזה וממשיך לחיות בו, דהא הלב הוא מלך האברים, והחי חי כולו בתנועת לבו (עיין רמב"ם במו"נ ח"א פע"ב) ומשם משתלחים גם הכחות לב' האברים הראשיים האחרים שהמה המוח והכבד (עיין רשב"ץ ביבין שמועה ז' ובית דוד ריש סי' מ' בהגה), ויוצא איפוא שכל כחות החיים של האיש הזה מקבל - הלב נובעות מעתה מכחו של האדם האחר אשר ממנו הוציאו את הלב הזה, יהא זה איש או אשה, יהודי או גוי, כשר או פסול, ומה גם שהלב הרי מוציאים ומשתילים בעודו בפעולתו וחיותו, באופן שמעבירים וממשיכים נביעת נתינת החיים של הלב מהגוף ההוא אל הגוף הזה, **וא"כ נשאלת השאלה מהו זהותו והתיחסות של האיש הזה מעתה, ואם נוצרים בו דינים חדשים אודות יחוסי ופסולי משפחה וכדומה, בהיות ותוצאות - חיוו שהוא הלב (משלי ד' - כ"ג) הוא מכח אותו האיש שכרתו ממנו את לבו.**

שו"ת ציץ אליעזר חלק י סימן כה פרק כו Circumcision - Introducing the problems

(ו) מחקר גדול יש אמנם לחקור בהיכא שמתחולל שינוי מהותי - אורגני בגופו של אדם כגון בנתהפך מזכר לנקבה או להיפך, וכפי ששמעתי וגם נתפרסם על כך בכתבי - עת שונים, מבצעים כהיום גם נתוחים כאלה במקרים מיוחדים (וכמובן נדירים). **בשינוי מהותי כזה נוצרים באמת הרבה בעיות הנוגעות לקביעת זהותו ויחודו האישי של אנוש כזה.**

אזכיר בזה מה שראיתי בספר זכרון ברית לראשונים לרבנו יעקב הגוזר (נדפס בשנת תרנ"ב..... דבריו בספורי מקרים בענין טומטום ואנדרוגינוס ושאר שניווי הבריאה מביא מה שמצא כתוב בספר **שו"ת יד נאמן** ... ומספר ממקרים כאלה של התהפכות נקבה לזכר, וגם מסביר את הענין איך שאין מוצאים שום שינוי בתכונת אברי הזכר יותר מן הנקבה אלא שזו אבריה מבפנים וזה אבריו מבחוץ (שיש לאשה מבפנים ערלה וביצים אף שאין דמיון להם כביצי הזכר) וכו', ומכיון שכן מסתפק הקונטרס והלך אם האשה היא חייבת במילה או פטורה. **ופשיט לה דפטורה ממאמר הכתוב וערל זכר וכו' דמשמע דזכר מעיקרו הוא דחייב במילה אבל נקבה מעיקרה ונעשית זכר לא.** ...., לאפוקי ערל ערלה שלא ניכרת בו בשעת לידה אלא לאחר מיכן כגון שקדמו לו בשעת לידה סימן נקבות ואח"כ נכרו בו סימני זכרות, דאינו בכלל הציוי הזה דפסק דין ערלה ממנו ואינו בכלל וערל זכר כיון שקדמו נקבות עיי"ש.

Problems 2 & 3 : Divorce / "Get" & Daily Blessings

כן ראיתי בספר הנקרא בשם יוסף את אחיו (להרב ר' יוסף פלאג'י ז"ל) מערכת ג' אות ה' שנשאל אם יארע מקרה כזה בנוגע להצרכת גט. וז"ל: בא שאלה אחת אם צריך גט כדת משה וישראל אם יארע כזאת, והוא, **בראובן שנשא אשה א' בתולה כאחת בנות ישראל והיה עמה כדרך איש ואשה, ואחר כמה שנים קרה לה מקרה דנשתנית מנקבה לזכר בכל מכל כל, מהו הדין לזאת שהיתה נקבה ואשת איש ונעשית זכר אם צריך ראובן זה לגרשה בגט כדמו"י כיון שהיתה אשתו איש, או דילמא אינו צריך כיון שאיננה אשה כי אם איש.**

ובדברי תשובתו הביא בראשונה ג"כ ממה שנמצא כתוב בספר יד נאמן משם קונטרס לאחד קדוש מחכמי ירושלים, וכו"ל, ולאחר מיכן מוסיף עלה וכותב: **ובענין שאלתנו נראה דלא צריך גט דזכר הוא עתה ולא אשה, דהרי נוסח הגט הוא דאיש נותן גט לאשתו וכותב את אנתתי, ולא יש לפנינו אתתא כ"א גבר איש, וגם כותב לה רשאה ושלטאה להתנסבה לכל גבר וכו' ולא אתחזי לגבר דאיהו עצמו גבר, וגם כותב בגט את מותרת לכל אדם, והרי אינה אשה שראויה ומותרת לכ"א וכו' עכ"פ נראה לע"ד דאינו צריך ראובן ליתן גט לאשתו שנעשית איש גו"ש =גמור ושלם=, ואמינא לה ממ"ש הרב תוס' יו"ט ז"ל בפ"ד דגיטין מ"ח דאיתא שם המוציא את אשתו משום אילונית וכו' שהביא דברי הר"ן וז"ל המוציא את אשתו משום אילונית פ"י שחשב שהיא אילונית גמורה וכו' ואע"פ שהאילונית אינה צריכה גט וכו' י"ל דלא נולדו בה סימני אילונית גמורות אלא שהוא חשב כן וכו' יעש"ב, והשתא אמינא ק"ו ומה אילונית אמרי' דאינה צריכה גט מבעלה כ"ש וק"ו בנ"ד דאשה זאת אית לה סימנים הרבה שהוא גבר איש בחוש הראות לעיני הכל דלא צריכה גט דזאת אינה אשה כ"א איש ממש.**

וגם אמינא דאיש כזה שהיה אשה תחלה ונהפך לאיש נ"ל דכשאומר ברכת השחר אינו אומר שלא עשני אשה משום דכבר נעשית אשה תחילה בבטן אמו ויצא לאויר העולם בצורת אשה, אלא מברך בא"י אמ"ה שהפכני לאיש.

והספק האמור בנהפכה לאיש אם צריכה גט, יש להחילו גם על בלהיפך, היכא שהאיש נהפך לאשה (כפי שנתפרסם מעשה כזה לפני כמה שנים שקרה בכזאת במדינה גדולה באירופה), אם אשתו זקוקה לג"פ =לגט פטורין= ממנו, וכן להחיל ע"ז גם הספיקות שהעיר הרב אבולעפיא הנ"ל באם שיארע ששוב יהפך לאיש.

ובהרהורי דברים עולה בדעתי לדמות למה שמצינו **בתרומת הדשן** בפסקים ס"י ק"ב **שכותב לחקור על אשת אליהו הנביא ז"ל או אשת ריב"ל אם יכולים לינשא לאיש אחר**, נ"מ לדורות ג"כ אם יזכה אחד כמו הם. ופשיט דאשת רעהו אסור ולא אשת מלאך שכולו רוחני ולא גופני ע"ש, ... א"כ שפיר שמעינן מזה בק"ו למעט גם אשת מלאך מהא דאשת איש אפילו בכה"ג שחלו הקדושין, אע"פ שכבר התחיל וחל האישות שהיתה אשת רעהו ושוב נעשית אשת מלאך עיי"ש. וא"כ ה"נ בנידוננו יש לומר דאשת רעהו אסורה ולא אשת - אשה, ואע"פ שכבר התחיל וחל האישות שהיתה אשת רעהו, מ"מ נפקעין מאליהן הקדושין בהיות דנעשית שוב אשת - אשה.

Rabbi Waldenberg compares this situation to that of the removal of the prophet Elijah from the earth. He states that just as the wife of a person who has been removed from the earth has had her marriage terminated, so too does a wife of a person who has had his sex reassigned. .It is the equivalent of death which also terminates a marriage

The Establishment of Maternity & Paternity in Jewish and American Law Michael J. Broyde

Some commentators have attacked this responsum, arguing that it implies that an act which is prohibited in Jewish law, and which the law considers merely to be an act of self-mutilation, terminates a marriage duly entered into without the consent, or even knowledge, of the other spouse. These authorities maintain that transsexual surgery has no effect on one's sexual status on Jewish law. They concede that such a person could no longer enter into a marriage as a male, due to his inability to function sexually as one. However, they strongly deny that he could enter into a marriage as a female, as Rabbi Waldenberg implies.

In summation... the various courts of US ruled that in the eyes of secular law – surgery to transform genitalia – has no effect on the gender of that person upon whom such procedures are performed. A case: where the NY Supreme Court – ruled that a woman who underwent surgery to become a man and subsequently married could not seek a divorce since a valid marriage never existed. (April 1974 – NY Law Journal).

R'Waldenberg: maintains that surgical reversal does effect a change in sexual identity in the eyes of halacha. So just like cohabitation is forbidden with the “wife of his fellow” – but not with the wife of an angel... so also the concept of the “wife of his fellow” – excludes the concept of the wife of a woman.

Rabenu Chananel: A male cannot acquire the status of a woman by means of surgery.

Besamim Rosh: He was asked if a man has his male organs completely removed – does he need to divorce his wife in order to dissolve the marriage or maybe it is not needed since the male has been sexually transformed and hence “a new body exists comparable to a lady’s”. He doesn’t reach a conclusion. וצ"ע – but asserts that regardless of the man’s sexual status – once his organs have been removed the person in question is no longer competent to contract a valid marriage as a man. Thus, sexual identity in so far as marriage is concerned depends entirely on the presence of sexual organs.